

Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi

Volume: 44, Winter-2019, p. (160-186)

ISSN: 1308-6200 DOI Number: 10.17498/kdeniz.644882

Research Article

Received: November 10, 2019 | Accepted: November 17, 2019

This article was checked by intihal.net.

MISIR EL-EZHER ŞEYHLİĞİ KÜTÜPHANESİNDE BULUNAN TÜRKÇE YAZMA ESERLER

TURKISH MANUSCRIPTS IN THE LIBRARY AL-AZHAR SHEIKH IN OF EGYPT

ТУРЕЦКИЕ РУКОПИСИ, НАЙДЕННЫЕ В БИБЛИОТЕКЕ ЕГИПЕТСКОГО ШЕЙХА АЛЬ-АЗХАР

Fatih KURTULMUŞ*

ÖZ

Mısır'da Türkler ve Türk tarihi denilince bin seneden biraz daha uzun bir zaman dilimi akla gelmektedir. Tolunoğulları ile başlayan Türk hâkimiyeti Memlûk ve Osmanlı devletleriyle yüzyıllar boyunca devam etmiştir. Mısır'ın siyasi ve kültürel hayatında önemli rol oynamıştır ve bu zaman diliminde Türklerden geriye pek çok kültürel miras kalmıştır. Ancak geride kalan miras yeteri kadar gün yüzüne çıkarılamamıştır.

Türkçe yazma eserler başta Türkiye kütüphaneleri olmak üzere dünyanın dört bir yanındaki kütüphanelere dağılmış durumdadır. Modern anlamda yaklaşık yüz elli yıldır bu kütüphanelerdeki yazma eserlerin kataloglama çalışmaları yapılmış ve yapılmaya devam edilmektedir. Bu çalışmalar sayesinde Türk tarihine ait kültürel, edebi, bilimsel eserlerin listeleri ortaya çıkmakta ve yazma eserler üzerine yapılan bilimsel çalışmalar sayesinde tarihin karanlık noktaları aydınlatılmaktadır.

Bu makalede Mısır el-Ezher Şeyhliğine (Meşyehatü'l-Ezher) bağlı yazma eserler kütüphanesinde bulunan Türkçe yazma eserler ana hatlarıyla tanıtılmaya çalışılacaktır. Adı geçen kütüphane, Mısır'da Milli Kütüphane'den sonra ikinci büyük kütüphanedir. Kütüphanede bulunan Türkçe yazma eserler 'Lugat-ı Şarkiyye' koleksiyonunda bulunmaktadır. Lugat-ı Şarkiyye koleksiyonu Türkçe ve Farsça yazma eserlerden meydana gelmiştir. Büyük çoğunluğunu Türkçe eserlerin oluşturduğu koleksiyonda 431 cilt eser bulunmaktadır. Makalede 193 adet Türkçe eser hakkında; eser ismi, yazar ismi, katalog numaraları, varak numarası ve hareke durumuyla ilgili bilgiler verilmiştir. Risale mecmuaları ve Farsça yazmalar bu makalenin kapsamı dışındadır.

Anahtar Kelimeler: *Ezher camisi, Ezher Şeyhliği kütüphanesi, Mısır, Türkçe yazma eserler, Yazma eserler*

*ORCID: 0000-0002-3259-5710, Arş. Gör. Ardahan Üniversitesi, İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, kurtulmusfatih@hotmail.com

ABSTRACT

As the Turks and Turkish history are mentioned in Egypt, a period of a little longer than a thousand years comes to mind. The Turkish sovereignty, which began with the Tulunids, continued with the Mamluk and Ottoman states for centuries. Turks played an important role in Egypt's political and cultural life. During this period, many cultural heritage remained from the Turks. However, the remaining heritage could not be revealed enough.

Turkish manuscripts are scattered around libraries all over the World and in particular to Turkey libraries. For the last 100 years, cataloging of manuscripts in these libraries has been done and continues to be done. Thanks to these studies, lists of cultural, literary and scientific works belonging to Turkish history are revealed and the dark points of history are illuminated thanks to scientific studies on these works.

In this article, Turkish manuscripts in the manuscript library linked to the Egyptian al-Azhar Sheikdom (Mashhiyat al-Azhar) will be introduced. In this library is the second largest library in Egypt after the National Library. Turkish manuscripts in the library are included in the 'Lugat al-Sharqiyah' collection. Lugat al-Sharqiyah collection consists of Turkish and Persian manuscripts. There are 431 volumes of works in the collection, which consists mostly of Turkish works. In the article, about 193 Turkish works; information such as work title, author name, catalog numbers is given. The works called 'Mecmua' and Persian manuscripts are beyond the scope of this article.

Keywords: *Azhar Mosque, Library of Azhar Sheikh, Egypt, Turkish manuscripts, Manuscripts*

АННОТАЦИЯ

Когда турки и турецкая история упоминаются в Египте, на ум приходит период чуть более тысячи лет. Турецкий суверенитет, который начался с Тулунидами, продолжался периодом мамлюков и Османским государством на протяжении веков. Турки играли важную роль в политической и культурной жизни Египта. В этот период многие культурные наследия остались от турок. Однако оставшееся наследие не могло быть раскрыто достаточно.

Турецкие рукописи разбросаны по библиотекам по всему миру и, в частности, по библиотекам Турции. В течение последних 100 лет каталогизация рукописей в этих библиотеках велась и до сих пор продолжается. Благодаря этим исследованиям раскрываются списки культурных, литературных и научных работ, относящихся к истории Турции и освещаются темные точки истории благодаря научным исследованиям этих работ.

В этой статье будут представлены турецкие рукописи в библиотеке рукописей, связанной с египетским аль-Азхар Шейхдом (Mashhiyat al-Azhar). Указанная библиотека является второй по величине библиотекой в Египте после Национальной библиотеки. Турецкие рукописи в библиотеке включены в коллекцию «Лугат аль-Шаркия». Коллекция «Лугат аль-Шаркия» состоит из турецких и персидских рукописей. В коллекции занимает место 431 том работ, основную часть которых составляют турецкие произведения. В этой статье дается такая информация, как название работы, имя автора, каталожные номера около 193 турецких работ. Сборники рисале и персидские работы, не входят в рамку этой статьи.

Ключевые слова: *Мечеть Азхар , Библиотека Азхар Шейха, Египет, турецкие рукописи, рукописи*

1. Giriş

Bu makalede¹ Mısır el-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde bulunan Türkçe yazma eserler bilim dünyasına tanıtılmaya çalışılacak ve burada bulunan eserlerin listesi verilecektir². Yunus Emre Enstitüsünün Türkoloji projesi kapsamında 2016-2018 yılları arasında Mısır el-Ezher Üniversitesi, Diller ve Tercüme Fakültesi, Türk Dili Bölümüne Türkçe dersleri vermek üzere görevlendirildim. Ders dışı zamanlarda Şeyhlik kütüphanesine giderek Türkçe yazma eserleri inceleme fırsatım oldu. Araştırdığım kadarıyla kütüphanede bulunan Türkçe yazma eserlerin herhangi bir kataloğu yoktu. Sadece Abuzer Kalyon, Mısır kütüphaneleri üzerine hazırlamış olduğu makalede Ezher kütüphanesinden bahsetmiş, eser sayısı ve yapılması gerekenler hakkında bazı bilgiler vermiştir (Kalyon, 2015). Kalyon'un makalesinden de hareketle Şeyhlik kütüphanesine gidip eserleri incelemeye başladım. Fırsat buldukça kütüphaneye gidip fişlemeler yaptım. Kütüphanede Türkçe ve Farsça bilen uzman olmadığı için pek çok bilgi kütüphane kayıtlarına yanlış girilmişti. Mesela üzerinde doktora tezimi de hazırladığım Nasîrüddin Tûsî'ye ait olan Tansuknâme-i İlhânî isimli yazma, kapağındaki 'Kitab fi'l Cografya' yazısından hareketle bu isimle kayıt edilmişti. Satırarası bir tercüme ya da Türkçe bir eser olduğuna dair herhangi bir bilgi de bulunmamaktaydı. Bir yandan üniversitedeki işler diğer yandan da zamanımın kısıtlı olması nedeniyle hem hızlı hem de hatasız olmak zorundaydım. Elimden geldiğince daha önce hazırlanmış diğer kütüphanelerin kataloglarından, yayımlanmış çalışmalardan, makalelerden, tezlerden ve ansiklopedi maddelerinden de gerekli kontrolleri yaparak yazmaları hatasız kataloglamaya çalıştım. Görev sürem bitmesine kısa bir zaman kala kütüphane yetkilisi ile yaptığım görüşmede kütüphanedeki Türkçe yazma eserlerin kataloğunu hazırladığımı ancak sürem dolduğunu, Türkiye'ye dönmem gerektiğinden bahsettim ve eserlerin görüntülerini talep ettim. Onun sayesinde eserlerden bazı görüntüler temin ettim. Türkiye'ye döndüğümde daha geniş zamanda kontrol etme imkânım oldu. Kataloglamada hataları en aza indirmeye çalışsam da ilk katalog çalışmam olması ve 314 adet yazma eserin³ sayısından dolayı hatalar bulunması olasıdır.

2. Mısır'da Türkler

Mısır'da Türkler ve Türkçe denildiğinde tarih Türkler'in Anadolu'ya giriş tarihi olan 1071 yılından daha öncelere gitmektedir. '868 yılında Tolunoğulları hanedânının kurucusu olan Ahmed b. Tolun, Mısır'a vali olarak gönderilmiş, sahip olduğu askerî güç sayesinde burada bir devlet kurmuştur' (Yazıcı, 2014 s.78). Kurulan devletin yöneticileri Türk'tür. Türkler, Mısır topraklarını kitlesel olarak yurt edinmemişlerdir. Ancak Mısır topraklarında uzun yıllar yönetimde bulunmuşlar ve kültürel manada pek çok katkı sağlamışlardır. Tarihin sonraki dönemlerinde de Memlukler ve Osmanlılar döneminde yönetici olarak Mısır'da hüküm sürmüşlerdir. Buldukları süre içerisinde Mısır'ın kültürel ve mimari hayatına çeşitli yönlerden

¹ Yazma eserlerin, talep edilmesi durumunda temininde yardımcı olabilirim.

² Makale, kütüphanede bulunan Türkçe yazma eserlerle ilgili liste çalışması olarak giriş mahiyetindedir. Ayrıntılı katalog çalışması devam etmekte olup önümüzdeki aylarda yayıma hazır olacaktır.

³ Kütüphanede bulunan risale mecmuaları bu çalışmanın dışındadır. Başka bir çalışmada bu mecmualar hakkında ayrıntılı bilgi verilecektir.

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

etki etmişlerdir. Bugün İslami dönem Mısır mimarisi denildiğinde Türklerin izleri şehir hayatı arasında sessizce varlığını sürdürmektedir. Tolunoğlu İbn Ahmed Camisi, Kalavun Medresesi, Kayıtbay Kalesi, Kavalalı Mehmed Ali Paşa Camisi vd. ilk akla gelen önemli mimari eserlerdir. Bugün bildiğimiz Memluk-Kıpçakçasına ait bazı önemli eserler Mısır'da sultanlara sunulmuş ya da onların emriyle başkaca dillerden çevirileri yapılmıştır. Kutadgu Bilig'in nüshalarından birisi de Mısır Millî Kütüphanesi'ndedir. Millî Kütüphane'de yaklaşık 3000 civarında Türkçe yazma eser vardır. Türkçe yazma eser sayısı bakımından Türkiye dışındaki büyük kütüphanelerden birisidir. Eser sayısının çok oluşu batı kütüphanelerindeki yazma eserler gibi satın alma ya da gayri meşru yollarla değil Türk hakimiyeti ile ilgili bir durumla açıklanabilir.

Türklerin tarih boyunca Mısır topraklarındaki yeri pek çok açıdan yadsınamaz. İhsanoğlu, Mısır'daki Türk varlığı uzun bir tarihe sahip olmasına rağmen bunun birçok yönü ciddi şekilde araştırılmamıştır' (İhsanoğlu, 2006, s.3) diyerek Mısır'da Türkler ile ilgili çalışmaların da yetersizliğini dile getirmektedir.

3. el-Ezher Şeyhliği / Meşyehatü'l-Ezher nasıl bir kurumdur?

Bugün İslam dünyasının en önemli dini kurumlarından birisi Ezher Şeyhliği'dir. Bin yıldan daha uzun bir süredir kesintisiz olarak İslamiyet'e hizmet etmiştir. Burada pek çok ilim adamı yetişmiş ve yetiştirilmiştir. 'Zamanla Mısır'ın Fâtımîlerden itibaren bütün dönemlerine ait farklı mimari üsluplarını bir arada sergiler hale gelen ilk bina, (...) es-Saklebî tarafından şehrin cuma camii olarak yaptırılmıştır. İnşaata Mart 970 başlayıp Haziran 972 bittiği ve ayın ilk cuma namazıyla ibadete açıldığı bilinmektedir' (Uzun, 1995, s.52). Dünya'nın en eski eğitim kurumlarından birisi olan Ezher Camisi gerek Memlukler gerekse Osmanlılar döneminde uzun yıllar Türklerin yönetimi altında kalmıştır. Türklerin yönetimi sırasında 'Osmanlılar Ezher'in oynadığı ilmî role müdahale etmekten kaçındıkları gibi malî kaynaklarına da dokunmamışlar ve onu her iki hususta da bağımsız bırakmışlardı' (Aşur, 1995, s.60). Bugün; Ezher Camisi, Üniversitesi, İslami Araştırmalar Merkezi ve Kütüphane gibi birimlerin hepsi Meşyehatü'l-Ezher isimli üst kuruma bağlıdır. Osmanlı devleti döneminde yapılan yeniliklerin en önemlisi Meşyehatü'l-Ezher / Şeyhü'l-Ezherlik makamının ihdas edilışıdır (Aşur, 1995, s. 60). Günümüzde, *Büyük İmam* (الإمام الأكبر) denilen büyük şeyh tarafından yönetilmektedir.

4. Ezher Kütüphanesi / Mektebetü'l Ezher

Kütüphanenin, 1897'de İmam Muhammed Abdo tarafından kurulduğu yaygın olarak bilinse de tahminimizce tarihi daha eskilere gitmektedir. Osmanlı döneminde Ezher Camisinde bulunan yazma eserlerin Abdo tarafından kurulan kütüphanenin temelini oluşturma ihtimali yüksektir. Kütüphanede bulunan eser sayısı ile ilgili ihtilaflar bulunmaktadır. Ezher şeyhliğinin web sitesinde, kütüphanede 600.000 civarında eser bulunduğunu, bunlardan 100.000 tanesinin yazma eser olduğu belirtilir⁴. Nasr Mısır'daki bazı kütüphanelerdeki yazma eserlerin dijitalleştirilmesi üzerine yazdığı makalede 'İslam dünyasına ait yazma eserlerin

⁴ www.alazhar.org/english/about/azharlib.htm

sayısı bakımından Türkiye'den sonra Mısır ikinci sıradadır ve el-Ezher de Mısır Milli Kütüphanesi'nden sonra ikinci sırada gelmektedir, der ve yaklaşık 40.000 yazma eser bulunduğunu belirtir (Nasr, 2016 s.304). 2018 yılında 28 cilt olarak yayımlanan Arapça yazma eserler kataloğu 49.361 tane yazma eser olduğu bilgisini verir⁵. Bu katalogta Arapça risale mecmualarının içerisinde yaklaşık 120 tane Türkçe risale tespit edebildim, fakat bu eserleri detaylı inceleme fırsatım olmadı. Arapça yazma eserler ayrıntılı incelendiği takdirde bilinmeyen Türkçe yazmaların ortaya çıkacağı muhakkaktır.

5. Türkçe Yazma Eserler

Türkçe ve Farsça yazma eserler kütüphanenin *Lugat-ı Şarkıyye / لغات شرقية* (LŞ) isimli koleksiyonunda bulunmaktadır. Yazma eserlerde bulunan bazı kayıtlarda 'Revak Evram, Revak Etrak' gibi ifadeler bulunmaktadır. İfadelerden anlaşılabilirdiği kadarıyla Osmanlı döneminde, Ezher Camisindeki Türklere ait bölümlerdeki yazma eserlerin şeyhlik kütüphanesine aktarılmış olması muhtemeldir. Bu koleksiyonun büyük bölümü Türkçe yazma eserlerden meydana gelmiştir. Yazmaların büyük bir kısmının görüntüleri dijital ortama aktarılmıştır ve kütüphane içerisindeki bilgisayarlardan eserlerin görüntülerine ulaşılabilir. Bilgisayarlardaki arama kısmına 'Lugat-ı Şarkıyye' (لغات شرقية) yazıldığında 1108 adetlik eser listesi çıkmaktadır. Bu sayı 'Risale mecmualarını da kapsamaktadır. Bilindiği gibi bu mecmuaların içerisinde birden fazla sayıda eser vardır. Mecmualar içerisindeki eserler ayrı ayrı listelenmektedir. Cilt sayısı olarak LŞ'de 111 cilt risale mecmuası, 320 cilt de müstakil eser olmak üzere toplamda 431 cilt yazma eser bulunmaktadır. 431 cilt yazmadan sadece 314 cilt eserin görüntülerine ulaşılabilir. 117 cilt eserin görüntülerini talep ettiysem de elde edemedim. Ayrıca kütüphane katalog numaraları 500.000 ve 600.000 ile başlayan 180 adet eser daha vardır ki, bu eserler görüntüleri Türkiye ve başka ülkelerin kütüphanelerinden getirilmiştir. Bu eserlerin görüntüleri ise herkese açık değildir, ancak yetkili bir kişinin bilgisayarından erişilebilmektedir.

Lugat-ı Şarkıyye koleksiyonunda bulunan yazma eserlerin konulara göre dağılımı aşağıdaki şekildedir. Konu dağılımı yapılırken bazen bir eser birden fazla konuya dahil edilebilmektedir. Aynı eser hem dinî, hem edebi, hem de ahlaki başlıklar altında değerlendirilebilir. Aşağıda bulunan tabloda eserlerin konularına göre dağılımı verilmiştir.

Konular	Eser sayısı
Dini Metinler	89
Edebi	34
Sözlük	25
Dinî- tefsir	9
Astronomi - zîc	8
Dilbilgisi	6

⁵ <http://www.azhar.eg/mediacenter/press/foreign/ArtMID/6724/ArticleID/24673/mediaid/41921>

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Konular	Eser sayısı
Tarih	6
Dinî- tasavvuf	4
Tıp	2
İlimler	2
Dinî- dua	1
Mimari	1
Mektubat	1
Vakıf defteri	1
Mektup	1
Talimatnâme	1
Lazımatnâme	1
Kanunnâme	1
TOPLAM	193 cilt Türkçe eser

Listeden anlaşılacağı üzere en fazla eser dinî metinler türündendir. 193 eserin neredeyse yarısı kadarı bu tip metinlerdir. Dinî metinler fikhî meseleler, feraiz kitapları, menakıbnâmeler vd. tarzındadır. Bunlardan bazıları tercüme, bazıları telif eserlerdir. Sayı itibarıyla en çok yazma eser Birgivî Mehmed Efendi'ye ve onun şarîhi Şeyh Ali Sadrî el-Konevî'ye aittir. Birgivî'nin Vasiyyetnamesi'nin ve Konevî'nin Vasiyyetname üzerine yazdığı şerhin 8 adet yazma nüshası vardır. Hiçbiri tam olmamakla beraber 9 adet tefsir bulunmaktadır. Menakıbnameler ve menasik türündeki eserler sayıca diğer eserlerden fazladır.

Edebi eserlere göz atıldığında Sûdî Bosnevî'nin şerhleri göze çarpar, Hafız'a, Sâdî'ye yapmış olduğu şerhler toplamda 6 tanedir. Fuzûlî'nin Leyla vü Mecnun'un bir nüshası bulunmaktadır. Ayrıca Muhibbî'ye ait Farsça Divan da yine göze çarpan önemli eserler arasındadır. Muhibbî Divan'ının der-kenar notları Türkçe'dir.

Bilimsel eserler incelendiğinde astronomi / zîc ile ilgili eserler sayıca diğer eserlere nazaran ön plandadır. Çocuk hastalıklarıyla ilk Türkçe eserlerden sayılabilecek Şaban Şifaî'nin Tedbirü'l Mevlûd isimli eseri tıp alanındaki önemli eserlerdendir. İlimlerin tasnifi alanında Netâyic-ül-fünûn bir başka önemli eserdir. İslam Tarihi'nin büyük filozof ve alimlerinden olan Nasıreddün Tusî'ye ait Tansuknâme-i İlhânî doğa bilimleri alanındaki birkaç eserden birisidir. Bu eserin Harezmi Türkçe'sine satırarası yöntemle tercüme edilmiş olması eseri ayrıca önemli kılmaktadır.

Türkçe yazmaların dili genel itibarıyla Batı Türkçesidir. Doğu Türkçesine ait 2 adet eser bulunmaktadır. Bunlardan birisi Harezmi Türkçesine aittir. Diğeri ise Çağatay Türkçesidir. Yaklaşık 30 yazma da Eski Anadolu Türkçesi dönemine aittir. Genel olarak eserler 16-17 yy. dönemi Türkçesini yansıtmaktadır. Ancak daha detaylı çalışmalar sonucunda eserlerin yazıldığı dönem sağlıklı bir biçimde ortaya konulabilir.

Eserler isim sırasına göre alfabetik olarak listelenmiştir. Arama yapmanın kolaylığı için bu yol seçilmiştir. Aşağıda Türkçe eserlerin listesi verilmiştir. Bu

listede 193 adet Türkçe eser vardır. Risale mecmuaları ve Farsça eserler listeye dahil edilmemiştir.

6. Lugat-ı Şarkıye koleksiyonunda bulunan Türkçe eserlerin listesi

Eserler ile ilgili olarak aşağıdaki bazı veriler aktarılmıştır.

Sıra no	Genel Rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
1.	87007	1214	Bilinmiyor	Ahlak Risalesi	14	mensur harekesiz

Sıra no: Hazırlamış olduğum listedeki sıra numarası.

Genel Rakam: (الرقم العام) : Kütüphane kayıtlarında içerisindeki genel katalog numarası.

Lugat-ı Şarkıye: (الرقم الخاص): Kütüphane kayıtlarında eserin 'Lugat-ı Şarkıye' koleksiyonundaki özel katalog numarası.

Yazar adı: Müellif adı veya bazen mütercim adı.

Eser adı: Yazma eserin adı.

V.S.: Varak sayısı.

Hareke durumu: Eserin harekeli mi harekesiz mi olduğunu belirtir.

Manzum / Mensur: Aynı isme sahip bazı eserler manzum veya mensur olabilmekte, karışıklığın giderilmesi için bu bilgi verildi.

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
1.	87007	1214	Bilinmiyor	Ahlak Risâlesi	14	harekesiz mensur
2.	2231	269	Bilinmiyor	Ahval-i Kıyamet	110	harekeli mensur
3.	86510	840	Bilinmiyor	Arapça - Türkçe sözlük ve İnşa kitabı	35	harekeli
4.	86620	950	Bilinmiyor	Arapça gramer şerhi	159	harekeli mensur
5.	86382	712	Bilinmiyor	Aruz risâlesi	28	harekeli manzum
6.	119476	1917	Bilinmiyor	Askerî talimatlar	45	harekesiz mensur

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
7.	86571	901	Bilinmiyor	Bazı ayetlerin tefsiri	241	harekesi z mensur
8.	130876	1955	Bilinmiyor	Bazı ayetlerin tefsiri	83	harekesi z mensur
9.	86527	857	Bilinmiyor	Bilinmiyor (Peygamber kıssaları)	141	harekeli mensur
10.	119398	1839	Sûdî Bosnevî	Bostan şerhi	498	harekesi z mensur
11.	113791	1775	Salih Bin Celal / Tercüman	Cevamiü'l Hikayat ve Levamiü'l Rivayat Tercümesi	359	harekesi z mensur
12.	86617	947	Bilinmiyor	Çeşitli mektuplar	32	harekesi z Mensur
13.	119379	1820	Ahmed Bin Süleyman Bin Kamil Paşa	Dakayıkü'l Hakayık	82	harekesi z mensur
14.	119387	1828	Ahmed Bin Süleyman Bin Kamil Paşa	Dakayıkü'l Hakayık	89	harekesi z mensur
15.	86735	1065	Bilinmiyor	Dini yükümlülükler ile ilgili	162	harekeli mensur
16.	86585	915	Sultan Süleyman	Divan-ı Muhibbî	105	Farsça Türkçe
17.	86825	1155	Bilinmiyor	el-Vesile (Ticaret ile ilgili Risâle)	70	harekesi z mensur
18.	113815	1799	Musa Bin Hüseyin el-İznikî	Enfesü'l Cevâhir	348	harekesi z mensur
19.	17634	209	Yazıcıoğlu Ahmed Bican	Envarü'l Aşikin	251	harekeli mensur
20.	86432	762	Yazıcıoğlu Ahmed Bican	Envârü'l Aşikin	287	harekeli mensur

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S .	Hareke durumu
21.	86765	1095	Bilinmiyor	Farsça - Türkçe sözlük	30	harekesiz mensur
22.	86508	838	Bilinmiyor	Farsça beyit şerhleri	68	harekesiz mensur
23.	113805	1789	Bilinmiyor	Farsça beyit şerhleri	45	harekesiz mensur
24.	119480	1921	Yeminî	Faziletname	89	harekeli manzum
25.	34493	341	Mehmed bin Mardinî el-Şâfi	Felek ü Mikât (İlk kısım Arapça ve ikinci kısım Türkçe tercümesidir)	28	harekesiz mensur
26.	1648	251	Bilinmiyor	Feraiz kitabı	213	harekesiz mensur
27.	86552	882	Tursunzâde Efendi	Feraiz Kitabı	85	harekesiz mensur
28.	86466	796	Bilinmiyor	Feraizü's Sırâceddin tercümesi	92	harekesiz mensur
29.	86627	957	Bilinmiyor	Fezayil Beytü'l Mukaddes-i Şerif	59	harekeli mensur
30.	87796	1592	Kadı Sâc'eddin	Fıkhî meseleler hakkında risâle	55	harekesiz mensur
31.	86440	770	Bilinmiyor	fi Beyan Arkamü'l Hindi	35	harekesiz mensur
32.	87326	1533	İbn-i Arabî	Fusus'ü'l Hikem Tercümesi	337	harekesiz mensur
33.	86638	968	Aşık Paşa	Garibname	353	harekeli manzum
34.	119420	1861	Taşlıcalı Yahya	Gencine-i Raz	95	harekesiz manzum

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S .	Hareke durumu
35.	119390	1831	Sûdî Bosnevî	Gülistan Şerhi	384	harekesiz mensur
36.	35056	73	Veysî	Habnâme	41	harekesiz mensur
37.	86635	965	Hüseyin Ayvansarayî	Hadîkatü'l Cevâmi	230	harekesiz mensur
38.	87049	1256	Bilinmiyor	Hadis şerhi	378	harekesiz mensur
39.	86728	1058	Sûdî Bosnevî	Hafız Divanı şerhi 2. ve 3. cilt	164	harekesiz mensur
40.	119409	1850	Sûdî Bosnevî	Hafız Divanı şerhi	525	harekesiz mensur
41.	87008	1215	Hamdullah Bin Akşemseddin	Hamdi Divanı	190	harekesiz manzum
42.	86411	741	Candaroğlu İsmail Bey	Hulviyyat-ı Sultani	316	harekesiz mensur
43.	87052	1259	Bilinmiyor	Hz. Muhammed'in hayatı (Çağatayca)	175	harekesiz mensur
44.	86592	922	Bilinmiyor	İbâdat-ı Bendiyye	192	harekeli mensur
45.	87949	1631	Bilinmiyor	İbn Baytar tercümesi	291	harekesiz mensur
46.	1319	247	Ebul Fazl Mahmud Kara Çelebizade	İlmihal	48	harekesiz mensur
47.	86843	1173	Bilinmiyor	İman meseleleriyle ilgili	140	harekeli mensur
48.	119441	1882	Muhammed bin Kutbeddin Yakub	İmanın esasları	155	harekeli mensur

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
49.	119459	1900	Bilinmiyor	İnşa Kitabı, Çeşitli mektuplar var	125	harekesiz mensur
50.	86417	747	Bilinmiyor	İrşadü'l Diniyye	86	harekeli mensur
51.	87011	1218	Bilinmiyor	İtikat ile ilgili risâle	166	harekesiz mensur
52.	86458	788	Hasan Rızayî	Kân-i Ma'ânî	41	harekesiz manzum
53.	52375	252	Lutfi Paşa	Kanunnâme-i Cedid-i Hakanî	61	harekesiz mensur
54.	119508	1949	Mansurlu Mehmed Fahreddin Efendi	Kerbela ile ilgili	96	harekeli manzum
55.	86637	967	Muhammed bin Bavıkcızâde	Kırk ayet şerhi	369	harekesiz mensur
56.	4267	248	Mevlana Furatî	Kırk Sual	142	harekeli mensur
57.	86422	752	Mevlana Firakî	Kırk Sual	228	harekeli mensur
58.	98582	1679	Bilinmiyor	Kitâb-ı Danestan (Farsça- Türkçe Sözlük)	22	harekeli satırarası
59.	98580	1677	Bilinmiyor	Kitabı Tercüman (Arapça-Türkçe Sözlük)	55	harekesiz mensur
60.	86451	781	Yazıcıoğlu Mehmed	Kitabu Muhammediye	283	harekeli manzum
61.	86821	1151	Yazıcıoğlu Mehmed	Kitabu Muhammediye	313	harekeli manzum
62.	119392	1833	Yazıcıoğlu Mehmed	Kitabu Muhammediye	314	harekeli mensur
63.	86705	1035	Yazıcıoğlu Mehmed	Kitabu Muhammediye	235	harekeli manzum
64.	86866	1196	Üstüvânî Mehmed Efendi	Kitabu Üstüvânî	88	harekeli mensur

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
65.	119445	1886	Üstüvânî Mehmed Efendi	Kitabu Üstüvanî	188	harekeli mensur
66.	119489	1930	Fuzulî	Leyla vü Mecnun	105	harekesiz manzum
67.	86318	648	Ahterî	Lugat-ı Ahterî Kebir	192	harekesiz mensur
68.	113810	1794	Lutfullah Deşişî	Lugat-ı Deşişi	440	harekesiz mensur
69.	86402	732	Lutfullah Bin Yusuf El Halimî	Lugat-ı Halimi	117	harekesiz mensur
70.	86717	1047	Nimetullah	Lugat-ı Nimetullah Çelebi	126	harekesiz mensur
71.	92450	1665	Yetimî	Lüccetü'l Ahbâr	77	harekesiz mensur
72.	86737	1067	Nuh Efendi	Makasidü'l Hasane	76	harekesiz mensur
73.	87102	1309	Nuh Efendi	Makasidü'l Hasene	339	harekeli mensur
74.	113806	1790	Nuh Efendi	Makasidü'l Hasene	141	harekeli mensur
75.	119423	1864	Bilinmiyor	Maktel-i Hüseyin	133	harekeli mensur
76.	84183	608	Bilinmiyor	Manzum tefsir ve hadis	122	harekeli manzum
77.	86801	1131	Birgivi Mehmed Efendi	Manzum Vasiyyetnâme	60	harekeli manzum
78.	119470	1911	Bilinmiyor	Mektuplar Farsça ve Türkçe karışık	39	harekesiz mensur
79.	119439	1880	Muhyî Gülşenî	Menakıb-ı İbrahim Gülşenî	194	harekesiz mensur
80.	86872	1202	Bilinmiyor	Menakıbü'l Evliya	206	harekeli mensur

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
81.	86457	787	Sinan Efendi	Menasikü'l Hac	65	harekeli mensur
82.	92444	659	Molla Mustafa El Diyarbekrî	Menasikü'l Hacc	59	harekeli mensur
83.	86471	801	Bilinmiyor	Menasikü'l Hacc-ı Sagır	31	harekeli mensur
84.	86682	1012	Sinan Efendi	Menasikü'l Hac	62	harekeli mensur
85.	86807	1137	Sinan Efendi	Menasikü'l Hac	45	harekeli mensur
86.	119481	1922	Sinan Efendi	Menasikü'l Hac	125	harekeli mensur
87.	84187	612	Süleyman Çelebi	Mevlîd-i Şerif	19	harekeli manzum
88.	84206	631	Süleyman Çelebi	Mevlîd-i Şerif	14	harekeli manzum
89.	86551	881	Süleyman Çelebi	Mevlîd-i Şerif	42	harekeli manzum
90.	87103	1310	Süleyman Çelebi	Mevlîd-i Şerif	40	harekeli manzum
91.	119479	1920	Süleyman Çelebi	Mevlîd-i Şerif	13	harekeli manzum
92.	999	314	Süleyman Çelebi	Mevlîd-i Şerif	23	harekeli manzum
93.	87057	1264	Bilinmiyor	Miras bölüşümü ile ilgili risâle	30	harekesi z mensur
94.	113803	1787	Bilinmiyor	Mirkâtü'l-lugat	78	harekesi z mensur
95.	86696	1026	Bilinmiyor	Mu'cizâtü'l Nebi	213	harekesi z mensur / manzum
96.	86657	987	Kutbeddin bin Mehmed İznikî	Mukaddime-i Kutbeddin	317	harekeli mensur
97.	86403	733	Kutbeddin bin Mehmed İznikî	Mukaddime-i Kutbeddin	203	harekeli mensur
98.	86345	675	Kutbeddin bin Mehmed İznikî	Mukaddime-i Kutbeddin	122	harekesi z mensur

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
99.	119393	1834	Bilinmiyor	Mukaddimetü'l Edep Tercümesi	491	harekesi z mensur
100.	86563	893	Bilinmiyor	Müfidü'l Ulum Tercümesi	413	harekesi z mensur
101.	86441	771	Musa Bin Hacı Hüseyin El-İzniki	Münebbihü'r-Rakidin	305	harekesi z mensur
102.	135092	1966	Kerimeddin el-Ezherî	Müsvedde fi Zem Tahrîm El Şatranc	5	harekesi z manzum
103.	87090	1297	Eşrefoğlu Rumî	Müzekki'n-Nufus	222	harekesi z mensur
104.	87795	1591	Bilinmiyor	Namaz hakkında risâle	159	harekeli mensur
105.	86688	1018	Bilinmiyor	Namaz ile ilgili risâle	50	harekeli mensur
106.	25705	316	Lami Çelebi	Nefehâtü'l-üns tercümesi	359	harekesi z mensur
107.	87125	1332	Yahyâ bin Ali Nev'î Efendi	Netâyic-ül-fünûn	113	harekesi z mensur
108.	86853	1183	Bilinmiyor	Ozi kalesinin lazımatı hakkında risâle	20	harekesi z mensur
109.	86608	938	Bilinmiyor	Pendnâme-i Attar Tercümesi	34	harekesi z manzum
110.	87027	1234	İmam Lutfullah Nısfî	Ravzatü'l Maşruat (Namaz ile ilgili şerh)	121	harekeli mensur
111.	86347	677	Seyyid muhammed lübbi	Ravzü'l-ahyâr müntehabatı Rebû'l-ibrâr tercümesi	246	harekeli mensur
112.	986	167	Kadızaade Ahmed Şemseddin	Risâle-i Aka'id Kadızade	169	harekeli mensur

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S .	Hareke durumu
113.	86672	100 2	Şeyh Hamza Efendi	Risâle-i Bey' ü Şıra	169	harekesi z mensur
114.	86794	112 4	Bilinmiyor	Risâle-i Bey' ü Şıra	69	harekeli mensur
115.	86603	933	Saadettin	Risâle-i Saadettin	54	harekeli mensur
116.	87934	161 6	Bilinmiyor	Risâletü'l İslamiyye	64	harekeli mensur
117.	86339	669	Hibetullah İbrahim	Sa'atnâme	156	harekeli mensur
118.	86677	100 7	Hibetullah İbrahim	Sa'atnâme	55	harekeli mensur
119.	86787	111 7	Hibetullah İbrahim	Sa'atnâme	133	harekeli mensur
120.	11198 3	168 3	Hibetullah İbrahim	Sa'atnâme	179	harekeli mensur
121.	89057	164 5	Bilinmiyor	Siretü'n Nebi	627	harekesi z mensur
122.	86520	850	Firdevsî Rumî	Süleyman-nâme	148	harekeli mensur
123.	86425	755	Sûdî Bosnevî	Şerh-i Bostan	316	harekesi z mensur
124.	86408	738	Kara Davud	Şerh-i Delâili'l Hayrât	111	harekesi z mensur
125.	86387	717	Bilinmiyor	Şerh-i Ehadis Resûl Emin	57	harekesi z manzum
126.	5094	299	Bilinmiyor	Şerhü'l Bostan	288	harekesi z mensur
127.	86548	878	Sûdî Bosnevî	Şerhü'l Bostan	136	harekesi z mensur
128.	86420	750	Bilinmiyor	Şerhü'l hadis ve ayet	132	harekeli mensur

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
129.	4369	295	İbnü'l Hacib	Şerhü'l Kafıyye Tercümesi	105	harekesi z mensur
130.	86348	678	Şemî	Şerhü'l Bostan Şem'i	240	harekesi z mensur
131.	86702	103 2	Bilinmiyor	Şerhü'l Kasidetü'l Bürde	99	harekesi z mensur
132.	86649	979	Bilinmiyor	Şifâü'l Mümin	255	harekesi z mensur
133.	87038	124 5	Bilinmiyor	Şiir Mecmuası	93	harekesi z manzum
134.	86317	646	Bilinmiyor	Şir'atü'l İslam tercümesi	234	harekesi z mensur
135.	87775	157 1	Bilinmiyor	Taberi Tarihi Tercümesi	365	harekesi z mensur
136.	1252	237	Nasîrüddin Tusi	Tansuknâme-i İlhanî /Satırarası Tercüme	99	harekesi z Farsça / Türkçe
137.	11947 7	191 8	Abdülcabbar	Tarih-i Abdülcabbar	237	harekesi z mensur
138.	11937 6	181 7	Bilinmiyor	Tarih-i Timur	175	harekesi z mensur
139.	1309	227	Selami Ali Efendi	Tarikatnâme-i Selami Efendi	26	harekesi z mensur
140.	86331	661	Mehmed İsmetî	Tarikatü'l Muhammediye tercümesi (İmam Birgivi'nin)	178	harekeli mensur
141.	86742	107 2	Bilinmiyor	Tecvid Kitabı	62	harekesi z mensur

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
142.	86719	104 9	Şaban Şifaî	Tedbirü'l Mevlûd	333	harekesi z mensur
143.	86434	764	Bilinmiyor	Tefsir (Enam-Kehf suresi)	508	harekeli mensur
144.	87956	163 8	Ahmed Bin Süleyman Bin Kemal Paşa	Tefsir	115	harekesi z mensur
145.	86525	855	Pir Mehmed Bin Yusuf El- Ankaravî	Tercümanü'l Sıhah	379	harekeli mensur
146.	11937 7	181 8	Hâfız Mehmed Vardarî	Tertib-i Zîba	192	harekesi z mensur
147.	86460	790	Aşık Paşazade	Tevarih-i ali Osman	241	harekeli mensur
148.	35008	250	Sinan Paşa	Tezkiretü'l Evliya	135	harekesi z mensur
149.	86668	998	Muğlalı Şahidî İbrahim Dede	Tuhfe-i Şahidî	25	harekesi z manzum
150.	86493	823	Muğlalı Şahidî İbrahim Dede	Tuhfe-i Şahidî	22	harekeli manzum
151.	87118	132 5	Muğlalı Şahidî İbrahim Dede	Tuhfe-i Şahidî	41	harekeli manzum
152.	11938 4	182 5	Muğlalı Şahidî İbrahim Dede	Tuhfe-i Şahidî	22	harekeli manzum
153.	86651	981	Vehbî	Tuhfe-i Vehbi	34	harekesi z manzum
154.	86851 ⁶	118 1	Vehbî	Tuhfe-i Vehbi	34	harekesi z manzum
155.	11380 2	178 6	Bilinmiyor	Tuhfetü'l Arifin	99	harekeli mensur

⁶ İki farklı katalog numarası olmasına rağmen aynı eser görüntüleri çıkmaktadır.

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
156.	86337	667	Ebu'r-Rıza Bâlî bin Ali Gafrullah	Tuhfetü'l Mübtehelin tercümesi	157	harekesi z mensur
157.	86328	658	Bilinmiyor	Tuhfetü'l Mahmudiyye (Arapça- Türkçe manzum sözlük)	30	harekeli manzum
158.	86484	8140	Bilinmiyor	Tuhfetü'l Mahmudiyye (Arapça- Türkçe manzum sözlük)	21	harekeli manzum
159.	120885	1950	Bilinmiyor	Tuhfetü'l Mahmudiyye (Arapça- Türkçe manzum sözlük)	23	harekeli manzum
160.	98581	1678	Bilinmiyor	Tuhfetü'l Mahmudiyye (Arapça- Türkçe manzum sözlük)	40	harekeli manzum
161.	86667	997	Bilinmiyor	Tuhfetü'l Mahmudiyye (Arapça- Türkçe manzum sözlük)	36	harekesi z manzum
162.	119372	1813	Abdurrahman bin Abdullah Kuddusî	Tuhfetü'l Mülük (Tuhfe-yi Şahidi Şerhi)	206	harekesi z mensur
163.	86700	1030	Bilinmiyor	Tuhfetü'l-erîb fi'r-red 'alâ ehli's-salîb tercümesi	93	harekesi z mensur
164.	86707	1037	Abdülreşid El Hüseyni El Medenî	Türkçe - Arapça sözlük	166	satırlı harekesi z
165.	119495	1936	Bilinmiyor	Uhruc duası	7	harekeli mensur
166.	87019	1226	Bilinmiyor	Umdetü'l İslam Tercümesi	285	harekeli mensur
167.	86602	932	Bilinmiyor	Umdetü'l İslam Tercümesi	230	harekesi z mensur

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S.	Hareke durumu
168.	84154	5079	Bilinmiyor	Vakıf defteri	33	harekesi z mensur
169.	86342	672	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyetnâme	33	harekeli mensur
170.	86723	1053	Şeyh Ahmet	Vasiyetnâme	10	harekeli mensur
171.	86805	1135	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyetnâme	61	harekeli mensur
172.	4370	229	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyyetnâme	46	harekeli mensur
173.	17637	234	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyyetnâme	37	harekeli mensur
174.	84153	578	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyyetnâme	42	harekeli mensur
175.	86528	8580	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyyetnâme	59	harekeli mensur
176.	989	173	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyyetnâme	80	harekeli mensur
177.	87117	1324	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyyetnâme	60	harekeli mensur
178.	87948	1630	Birgivi Mehmed Efendi	Vasiyyetnâme	45	harekesi z mensur
179.	84191	616	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	165	harekeli mensur
180.	86535	865	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	152	harekeli mensur
181.	86643	973	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	154	harekeli mensur
182.	86663	993	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	174	harekeli mensur
183.	86689	1019	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	187	harekeli mensur
184.	86491	821	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	106	harekeli mensur
185.	86842	1172	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme şerhi	61	harekeli mensur

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
186.	86863	1193	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	94	harekesi z mensur
187.	86744	1074	Devletoğlu Yusuf	Vikâye tercümesi	183	harekeli manzum
188.	86609	939	Bilinmiyor	Yusuf u Züleyha	66	harekesi z manzum
189.	86497	827	Bilinmiyor	Zâdü'l-Meâd	287	harekeli manzum
190.	8183	61	Bilinmiyor	Zic ile ilgili	28	harekesi z mensur
191.	86532	862	Halifezade İsmail Efendi	Zic kitabı	211	harekesi z mensur
192.	8169	337	Hüseyin Hüsnü Efendi	Zic-i Hüsnü Efendi	69	harekesi z mensur
193.	113794	1778	Vecdi Ahmed Efendi	Zübdetü'l kelim fime yehtac aleyhe el-has ve'l am	152	harekesi z mensur

7. Görüntüsü bulunmayan eserler

Aşağıda listesi verilen eserlerin görüntülerine hiç bir şekilde ulaşamadım. Kütüphane içerisindeki bilgisayarlardan sadece künye bilgilerine ulaşabiliyorum. Fakat yaptığım görüşmeler sonucunda yetkililer görüntülerini temin edebileceklerini söylemelerine rağmen maalesef ulaşma imkânım olmadı. Eserlerin görüntülerine ulaşamadığım için sadece liste vermekle yetindim. Farsça ve Türkçe kayıtlarında hatalar bulunduğu için olduğu gibi aşağıdaki listeye aktarmış bulunmaktayım. Eğer eserlerin görüntülerine ya da kendilerine bir şekilde ulaşılabilirse ileride yapılacak çalışmalarda aşağıdaki bilgiler doğrulanabilir.

Sıra no	Genel Rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
1.	8470	632	-	-	-	Görüntü yok
2.	8667	1009	Abdülgaffur	-	120	Görüntü yok

Sıra no	Genel Raka m	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
3.	119446	188 7	-	-	-	Görüntü yok
4.	119394	183 5	-	Baharistân	84	Görüntü yok
5.	3498	3	Mehmed Fıkhî el-Aynî	Behcetü'l Fetavva	163	Görüntü yok
6.	8633	665	Attar	Ben-i Attar 'Arus	30	Görüntü yok
7.	119483	192 4	Salih Bin Abdullah	Ceride fi'l Mirâs	85	Görüntü yok
8.	8661	941	Bostan	Divan Bostan	117	Görüntü yok
9.	8778	583	Birgivi Mehmed Efendi	Divan-ı Ahmediyye	230	Görüntü yok
10.	8652	854	Ali Çelebi	Divân-ı Ali Çelebi	36	Görüntü yok
11.	119437	187 8	Arifî	Divan-ı Arifî Şirazî	70	Görüntü yok
12.	8666	996	İsmail Kemal (Paşa) El Rumî	Divan-ı İsmail Kemal	217	Görüntü yok
13.	119465	190 6	Nureddîn bin Abdullah el-Hüseynî	Divânu Emir Seyyid Nureddîn	225	Görüntü yok
14.	3393	309	İbnü'l Fâriz	el-Kasîdetü't-Tâiyye	45	Görüntü yok
15.	8682	115 9	İbn Baytar	el-Müfredât	244	Görüntü yok
16.	8651	845	Abdullah Bin Ahmed Bin Mahmud El Nısfî	el-Müsteşfi Şerhü'l Münafi' el-Diraye	370	Görüntü yok
17.	8686	119 2	Habîsî	el-Müveşşeh el-Mukaddime laben el-Hâcib	151	Görüntü yok
18.	113811	179 5	-	el-Tezkire	178	Görüntü yok
19.	119466	190 7	el-Seyyid Mehmed	Enmuzec fi'l Tıbb	341	Görüntü yok
20.	8662	955	-	Enmuzecü't Tıbb	211	Görüntü yok

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel Rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
21.	119374	409	-	Faṣl Tūrâb-i Bahr-i Kâfi	409	Görüntü yok
22.	119484	1925	Ali Efendi Bin Mehmed Efendi	Fetâva fi'l Fıkh el-Hanefî	251	Görüntü yok
23.	1082	249	Ali Efendi Bin Mehmed	Fetava-yı Ali Efendi	4	Görüntü yok
24.	6249	335	Yusuf bin İlyas	Fevaid	338	Görüntü yok
25.	8630	639	-	Gülistan	135	Görüntü yok
26.	8414	567	-	Gülistan şerhi	96	Görüntü yok
27.	8655	888	Mehmed bin Çerkes el-düzvâr	Gülistan Şerhi	138	Görüntü yok
28.	119399	1840	Sûdi Bosnevî	Gülistan Şerhi	458	Görüntü yok
29.	8648	818	Lutfullah bin Yusuf Halimî el-Rumî	Halimî lugatı	160	Görüntü yok
30.	8648	813	-	Haşiye el-mütevasıt	27	Görüntü yok
31.	8717	1379	Ali bin Hüseyin el-Kâşifi	İbda' el Müteveffin min Racûl Sufiyye	120	Görüntü yok
32.	119427	1868	-	İhyâü Ulûmi'd-Dîn	220	Görüntü yok
33.	8632	655	Abdulrahman bin Yusuf	İmâdü'l İslam	327	Görüntü yok
34.	8673	1068	-	Kadı-hân	238	Görüntü yok
35.	8677	1102	Molla Camî	Kasa'id Molla Camî	74	Görüntü yok
36.	119440	1881	-	Kıssasü'l Enbiya	151	Görüntü yok
37.	8632	657	Mehmed bin İbrahim	Kıssa-yı Yusuf	137	Görüntü yok
38.	119443	1884	Mehmed bin Zeyd el-Tûsî	Kıssa-yı Yusuf		Görüntü yok

Sıra no	Genel Raka m	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
39.	8705	1258	-	Kimya-yı Saadet	527	Görüntü yok
40.	119411	1852	Gazali	Kimya-yı Saadet	229	Görüntü yok
41.	119457	1898	-	Kimya-yı Saadet	161	Görüntü yok
42.	113817	1801	-	Kitab fi'l Felek ve'l Buruc	22	Görüntü yok
43.	8683	1168	-	Kitab fi'l Nahv	196	Görüntü yok
44.	8679	1127	-	Kitab-ı Gülistan	78	Görüntü yok
45.	2080	278	İbrahim Gülşeni	Kitab-ı Ma'nevi	508	Görüntü yok
46.	6250	172	-	Kitab-ı Tasavvuf	105	Görüntü yok
47.	119442	1883	el-Tiflisî	Kitâbu Beyânü'l Tıbb	258	Görüntü yok
48.	119428	1869	-	Kitabu Eş'ar fi'l Tasavvuf	69	Görüntü yok
49.	119421	1862	-	Kitâbu Lokman	219	Görüntü yok
50.	119373	1814	-	Külliyât-ı 'Arifî	317	Görüntü yok
51.	8672	1057	el-Harirî	Makâmâtü'l Harirî	188	Görüntü yok
52.	119434	1875	Attar	Mantiku't Tayr	239	Görüntü yok
53.	8632	659	-	Manzume-i Farsî	77	Görüntü yok
54.	119460	1901	-	Matlau'l Envâr	144	Görüntü yok
55.	8731	1524	-	Mecmu'a el suretü'l Kur'an	38	Görüntü yok
56.	119438	1880	-	Menâkibü'l Gülşenî	194	Görüntü yok
57.	8658	914	Molla Camî	Menasık	44	Görüntü yok

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel Raka m	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
58.	119391	183 2	Şeyh Mahmud el-Geylani	Menâzırü'l İnşâ	74	Görüntü yok
59.	119422	186 3	-	Mesnevi	245	Görüntü yok
60.	119386	182 7	-	Mi'yârü'l Cemâlî	236	Görüntü yok
61.	119404	184 5	El Yasin/Yes Bin Abdullah El İstanbulî	Minhacü'l Abidin	277	Görüntü yok
62.	119416	185 7	Necmeddin	Mirsâdü'l Abâd	173	Görüntü yok
63.	8655	880	-	Mucem fi âsâr-ı Mülük el 'Acem	139	Görüntü yok
64.	119432	187 3	Ziyaeddin el-Cürcânî	Muhtasar Vâcibetu's Salât		Görüntü yok
65.	8668	101 1	Sultan Mukri el-Şâfi	Mukaddime fi Mezheb el Kurra	48	Görüntü yok
66.	119449	189 0	-	Müsvedde Asfâr	262	Görüntü yok
67.	119456	189 7	-	Müsvedde el-Gülşenî	276	Görüntü yok
68.	119418	185 9	-	Namazla ilgili risâle	124	Görüntü yok
69.	8671	104 1	-	Nazmü'l Farsî	120	Görüntü yok
70.	8645	782	Mehmed Beg Borî Bevri	Nazmü'l Muhammediye	267	Görüntü yok
71.	119412	185 3	Nimetullah	Nimetullah Lugatı	120	Görüntü yok
72.	8686	119 8	-	Risâle fi Mikât	21	Görüntü yok
73.	113808	179 2	Şeyh Lutfullah	Risâle fi'l Ediye ve'l Evrâd	234	Görüntü yok
74.	8676	109 4	-	Risâle-i Ârif	20	Görüntü yok
75.	6066	-	-	Risâle-i Feraiz Türkî	118	Görüntü yok
76.	9244	166 2	-	Risâle-i Kıra'at Türkî	10	Görüntü yok

Sıra no	Genel Rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
77.	119433	187 4	Fahri Şeyh Zeyneddin Hanî	Risâle-i Kudsiyye	100	Görüntü yok
78.	8655	883	Molla Ali	Risâle-i Tevhid	46	Görüntü yok
79.	8654	872	Hibetullah İbrahim	Sa'atnâme	-	Görüntü yok
80.	1137	178 2	-	Siracü'l Kûlûb	11	Görüntü yok
81.	119381	182 2	Şükrullah bin Şihâbeddin Zekî	Siretü'n Nebi	236	Görüntü yok
82.	119435	187 6	Taşlıcalı Yahya	Şah u Geda	63	Görüntü yok
83.	119397	183 8	-	Şahi Divânı	47	Görüntü yok
84.	8666	992	Çelebi el-Şehir Molla Arab	Şerh	39	Görüntü yok
85.	8647	808	-	Şerh-i Esmallah Hasene	6	Görüntü yok
86.	119415	185 6	Lahicî	Şerh-i Gülşen Râz	349	Görüntü yok
87.	8669	102 2	el-Fenâri	Şerh'ül İşagucî	17	Görüntü yok
88.	119447	188 8	Yâr Alâ-ullah	Şerhü Lema'at Irâkî		Görüntü yok
89.	119488	192 9	Abdullah el-Şenşurî	Şerhü Tuhfetü'l Hibâb		Görüntü yok
90.	119482	192 3	el-Seyyid Ömer bin Mehmed el-Beyasî	Şerhü'l Beyas Al Mecmuatü'l Sarf	184	Görüntü yok
91.	119400	184 1	Sûdi Bosnevî	Şerhü'l Bostan	617	Görüntü yok
92.	8662	953	-	Şerhü'l Cezâri	19	Görüntü yok
93.	8660	936	-	Şerhü'l Divan Seyyidne Ali	239	Görüntü yok
94.	8684	117 1	Sururî Efendi	Şerhü'l Gülistan	196	Görüntü yok
95.	8687	120 3	Molla Camî	Şerhü'l Kasîde-i Hamriyye	60	Görüntü yok

Mısır El-Ezher Şeyhliği Kütüphanesinde Bulunan Türkçe Yazma Eserler

Sıra no	Genel Raka m	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareke durumu
96.	8648	812	Mehmed Bin Mehmed el-Razi	Şerhü'l Kutb Ali el-Şemsiyye	170	Görüntü yok
97.	8659	926	-	Şerhü'l Manzume-i Birgivi	52	Görüntü yok
98.	8680	113 2	Sururî	Şerhü'l Sururî	112	Görüntü yok
99.	8674	107 8	Bosnevî	Şerhü'l Şemsiyye	77	Görüntü yok
100.	6775	474	Ahmed bin Hayreddin el-Guz el-Hisari el	Şerhü'l Mukaddimetü'l Edeb Li'l	469	Görüntü yok
101.	8685	118 8	-	Tarikatü'l Muhammediye	126	Görüntü yok
102.	8630	636	-	Tasavvuf Risâlesi	117	Görüntü yok
103.	1332	214	-	Tefsir	215	Görüntü yok
104.	8667	100 8	-	Tefsir	120	Görüntü yok
105.	119414	185 5	-	Tefsir	412	Görüntü yok
106.	119505	194 6	-	Tefsir	38	Görüntü yok
107.	6248	218	-	Tefsir 2. cüz	489	Görüntü yok
108.	8656	896	-	Tercümân Lugat Farsî	133	Görüntü yok
109.	135083	195 7	Nuh Efendi	Tercüme-i Milel ve'n-nihal	73	Görüntü yok
110.	119436	187 7	Salih Salahî	Teshilü'l Mübtedi	111	Görüntü yok
111.	119458	189 9	-	Tezkiretül Evliyâ	284	Görüntü yok
112.	8657	905	Birgivi	Vasiyyetnâme	93	Görüntü yok
113.	119402	184 3	Şeyh Ali Sadrî el-Konevî	Vasiyyetnâme Şerhi	144	Görüntü yok
114.	119426	186 7	-	Veledname / Mesnevi	224	Görüntü yok

Sıra no	Genel Rakam	LŞ	Yazar adı	Eser adı	V.S	Hareket durumu
115.	6041	-	Molla Câmî	Yusuf u Züleyha	154	Görüntü yok
116.	8905	164 7	-	Yusuf u Züleyha	142	Görüntü yok
117.	119385	182 6	Molla Camî	Yusuf u Züleyha	170	Görüntü yok

8. Sonuç

Mısır el-Ezher Şeyhlik kütüphanesinde bulunan Türkçe yazma eserler ana hatlarıyla tanıtılmaya çalışılmış ve listesi verilmiştir. Hazırlıklarına devam ettiğim katalog çalışması tamamlandığında yazma eserlerin tüm bilgileri sağlanmış olacaktır.

Kütüphanede yaklaşık olarak %46'lık oran ile dini içerikli metinler en çok rastlanan eserlerdir. Edebî eserler %17,6 oran ve sözlükler de %12,9'luk oran ile oldukça fazla sayıdadır. Bazı yazmalar Türkiye ve dünya kütüphanelerinde nüshası oldukça fazla olan eserler iken nadir durumda olanlar da bulunmaktadır. Mesela üzerinde doktora çalışması da yaptığım Tansukname-i İlhanî isimli eser Harezmi Türkçesi dönemine ait olup bugüne kadar bilinmemekteydi. Eserin bulunmasıyla Türk sili tarihi araştırmalarındaki yerini almış oldu. Eserler üzerine yapılacak tafsilatlı incelemelerden sonra gerçek değerleri ortaya çıkması olacaktır.

9. Kaynakça

- Aşur, S. A. (1995). Ezher. *İslam Ansiklopedisi*. c.12, 59-63
- İhsanoğlu, E. (2006). *Mısır'da Türkler ve Kültürel Mirasları*. İstanbul, IRCICA.
- Kalyon, A. ; Kalyon F. (2015). Mısır'daki Türkçe elyazmaları hakkında görüşler. *International Journal of Languages' Education and Teaching dergisi* 3(3), 1-10
- Nasr, W. (2016). The State of Manuscript Digitisation Projects in Egypt. *Library and Information Science in the Middle East and North Africa*, 3, 302-318.
- Uzun, M. (1995). Ezher. *İslam Ansiklopedisi*. c.12, 53-58
- Yazıcı, N. (2014). *İlk Türk-İslam Devletleri Tarihi*. İstanbul. Türkiye Diyanet Vakfı yay.

Elektronik Kaynaklar

- www.alazhar.org/english/about/azharlib.htm
- <http://www.azhar.eg/mediacenter/press/foreign/ArtMID/6724/ArticleID/24673/mediaid/41921>
- <http://eram.shirazu.ac.ir/www2/CD1/www.alazhar.org/english/about/azharlib.htm>